

2020-04-01

เรื่องจากยก: "เขื่อนอุบลรัตน์" ภัยแล้งที่เริ่มคืบคลาน

จักรกฤษณ์ ชื่นศิริ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuej>

Part of the [Environmental Sciences Commons](#)

Recommended Citation

ชื่นศิริ, จักรกฤษณ์ (2020) "เรื่องจากยก: "เขื่อนอุบลรัตน์" ภัยแล้งที่เริ่มคืบคลาน," *Environmental Journal*: Vol. 24: Iss. 2, Article 1.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuej/vol24/iss2/1>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Environmental Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

เรื่องจากปก: “เขื่อนอุบลรัตน์” ภัยแล้งที่เริ่มคืบคลาน

จักรภาพ พันธศรี

ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การอ้างอิง: จักรภาพ พันธศรี. (2563). เรื่องจากปก: “เขื่อนอุบลรัตน์” ภัยแล้งที่เริ่มคืบคลาน. วารสารสิ่งแวดล้อม, ปีที่ 24 (ฉบับที่ 2).

พื้นที่กักเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ ณ จุดชมวิวหินช้างสี อ.บ้านฝาง จ.ขอนแก่น 15 ธ.ค. 2562

โดย ภูมรินทร์ คำเดชศักดิ์

ณ จุดชมวิวน้ำพุร้อน ซึ่งตั้งอยู่ในอุทยานแห่งชาติน้ำพุร้อน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น มีหน้าผาสูงของเทือกเขาหินทรายทอดตัวเป็นแนวยาวเหนือ-ใต้ขนานกับพื้นที่กักเก็บน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์ จุดชมวิวน้ำพุร้อนจึงเป็นจุดที่สามารถมองเห็นวิวของเขื่อนอุบลรัตน์ที่สวยงามได้กว้างและไกลจนสุดสายตาในแบบภาพมุมสูง พร้อมกันนั้นยังสามารถมองเห็นผืนป่าที่อยู่โดยรอบ พื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้าน และหมู่บ้านที่อยู่ริมเขื่อน ภาพมุมสูงดังกล่าวมีทัศนียภาพที่เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาลแต่ยังคงความสวยงามของธรรมชาติและวิถีชีวิต

เขื่อนอุบลรัตน์ ตั้งอยู่ที่ตำบลเขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และ ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ปิดกั้นแม่น้ำพองสาขาย่อยของแม่น้ำชี ตัวเขื่อนเป็นหินทิ้งแกนดินเหนียว ยาว 885 เมตร สูง 32 เมตร สันเขื่อนกว้าง 6 เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ 2,263 ล้านลูกบาศก์เมตร เขื่อนอุบลรัตน์เป็นเขื่อนอนกประสงค์แห่งที่สองของประเทศไทยถัดจากเขื่อนภูมิพล สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2508 โดยเป็นเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำแห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [1] อีกทั้งยังเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านชลประทานและการเกษตร ด้านการประมง ด้านการบรรเทาอุทกภัย ด้านคมนาคม และด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

เขื่อนอุบลรัตน์ เริ่มเผยแพร่ความแห้งแล้งให้เห็นแล้วตั้งแต่สิ้นสุดฤดูฝนเข้าสู่ฤดูหนาวในปลายปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา เนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่ตกในเขตจังหวัดขอนแก่นและพื้นที่เหนือเขื่อนอุบลรัตน์มีค่าต่ำกว่าปกติในช่วงฤดูฝน ทำให้ปริมาณการกักเก็บน้ำต่ำมาก และส่งผลกระทบต่อเมืองถึงช่วงฤดูแล้งในปี พ.ศ. 2563 เขื่อนอุบลรัตน์จึงมีปริมาณน้ำกักเก็บต่ำที่สุดในรอบ 53 ปี โดยหลายจังหวัดในภาคอีสานฝั่งตะวันตกได้รับผลกระทบภัยแล้งเป็นอย่างมาก ซึ่งได้แก่ จังหวัดขอนแก่น เลย ชัยภูมิ และหนองบัวลำภู

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด อาทิ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ได้รับผลกระทบจากการที่น้ำไหลเข้าสู่ระบบประปาได้น้อย ทำให้ต้องลดความดันการส่งน้ำเข้าสู่ระบบประปา จึงได้ร้องขอทางเขื่อนจุฬาภรณ์ปล่อยน้ำ 2 ล้านลูกบาศก์เมตร เข้าสู่ลำน้ำเชิญ เพื่อให้เพียงพอกับระบบประปาของอำเภอชุมแพ [2] จากสถานการณ์วิกฤตภัยแล้งที่เกิดขึ้นทำให้กรมชลประทานได้เปิดปฏิบัติการ ร่วมใจใช้น้ำอย่างประหยัดให้เป็นไปตามแผนการจัดสรรน้ำที่วางไว้ในช่วงฤดูแล้ง โดยได้ออกประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ใช้น้ำได้รับรู้ในเรื่องสถานการณ์น้ำ รวมถึงขอความร่วมมือจากประชาชนและเกษตรกรในพื้นที่ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรน้ำ และใช้น้ำอย่างประหยัดรู้คุณค่า เพื่อให้มีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภคและบริโภค ตลอดฤดูแล้งนี้ไปจนถึงฤดูฝนใหม่

บรรณานุกรม

การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เข้าถึงเมื่อ 2563). ประวัติเขื่อน [Website].

สืบค้นจาก <https://kku.world/e2qxr>

สำนักข่าวสปริงนิวส์ เทเลวิชั่น (เข้าถึงเมื่อ 2563). เขื่อนอุบลรัตน์เหลือน้ำใช้ 32 ล้าน ลบ.ม. [Website].

สืบค้นจาก <https://kku.world/pe8z7>